

CENTRUM PRE DETI A RODINY SEMETEŠ

Pracovisko Horné Orechové

PROGRAM Centra pre deti a rodiny

**Poruchy správania v dôsledku užívania alkoholu, drog alebo v dôsledku
patologického hráčstva**

2022

Kontaktná adresa a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj Centra pre deti a rodiny Semeteš

Centrum pre deti a rodiny, Semeteš 1208, 023 55 Vysoká nad Kysucou

Riaditeľ: JUDr. Vladimír Mojš

Telefón: 0908 904 124

e-mail: riaditel.semetes@ded.gov.sk

Adresa miesta vykonávania opatrení

Pracovisko Centra: Horné Orechové 380, 911 05 Trenčín

Účel Centra Semeteš

Centrum je zriadené na účel vykonávania §45 ods. 1 písm. a), c):

- a) Opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia („pobytové opatrenie súdu“).
- c) Opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania
 1. Krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 2. Porúch psychického, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, v náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

Druh vykonávaných opatrení

Centrum vykonáva pobytové opatrenie súdu na základe rozhodnutia súdu o:

- a) Nariadení neodkladného opatrenia
- b) Uložení výchovného opatrenia alebo
- c) Podľa § 51 ods.3 zákona 305/2005 o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately na základe odporúčania orgánu sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately po uzatvorení dohody s rodičom dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa.

Forma vykonávania opatrení

Centrum vykonáva opatrenia „pobytovou formou“.

Cieľová skupina Centra

Deti s poruchou správania v dôsledku užívania alkoholu, drog alebo v dôsledku patologického hráčstva diagnostikovanou lekárom so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria.

Umiestneniu dieťaťa cieľovej skupiny predchádza zdravotná starostlivosť, tzn.: podstúpenie detoxifikácie v zdravotníckom zariadení na základe odporúčania lekára so špecializáciou detská psychiatria.

Cieľová skupina detí prejavuje dôsledky škodlivého užívania návykovej látky v sociálnom prostredí, a to poruchami správania, s ktorými súvisia poruchy v rodinnom prostredí.

Prejavy:

- Poruchy úrovne poznávania, vnímania, afektov a správania sa alebo iných psychofyziologických funkcií
- Emocionálne prežívanie – zvýšená labilita, psychické napätie, úzkosť, depresia, extrémne a neadekvátne hodnotenie, nízka sebadôvera, popieranie rizika a racionalizácie svojho konania
- Faktor učenia
- Tendencia k určitému spôsobu správania – problémy v oblasti autoregulácie správania

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v Centre

Centrum nevykonáva opatrenia pre dieťa, ak:

- neboli splnené podmienky k prijatiu do Centra,

a to:

- ak dieťa nepodstúpi detoxifikáciu na základe odporúčania pedopsychiatra, respektíve nebude mať pri umiestnení do Centra lekárske potvrdenie o negatívnom výsledku na psychoaktívne látky

- bez odporúčania poskytovateľa zdravotnej starostlivosti po skončení liečby pokračovať v Centre s Programom pre poruchy správania v dôsledku užívania alkoholu, drog alebo v dôsledku patologického hráčstva
- ak je diagnostikovaná znížená inteligencia v pásme mentálna retardácia, ŤZP, poruchy príjmu potravy, bipolárna porucha, epilepsia, diagnostikovaná iná porucha pred užívaním návykovej látky
- s poruchou správania zameranou na edukáciu a problémy s ňou spojené
- ak je naplnená kapacita Centra.

Celkový počet miest v Centre

Pracovisko Centra: Horné Orechové 380, 911 05 Trenčín, **počet miest: 16**

Vnútorne a vonkajšie priestory Centra, podmienky zachovania súkromia vrátane podmienok na osobnú hygienu

Pracovisko Centra: Horné Orechové 380, 911 05 Trenčín:

Na pracovisku Centra sú zriadené 2 špecializované samostatné skupiny s počtom max. 8 detí na jednej špecializovanej samostatnej skupine. Na prízemí sa nachádza jeden byt, na poschodí druhý byt. Ďalšie priestory sa využívajú ako administratívne priestory pre ekonomicko-prevádzkový úsek, úsek starostlivosti o dieťa - vychovávateľov, pomocných vychovávateľov, kancelárie pre odborný tím a terapeutická miestnosť.

Špecializované samostatné skupiny majú spálne pre detí, kuchyňu s jedálňou, sociálne zariadenie, úložné priestory. Spálne pre deti sú dvojlôžkové. V každej spálni sú dve posteľe, dva písacie stolíky, dve stoličky a dve skrine. Každé dieťa má svoju skriňu, kde má uložené svoje osobné veci.

Kuchyňa, v ktorej sú pripravované jedlá, je vybavená kuchynskou linkou, kuchynským riadom, chladničkou, sporákom, elektrospotrebičmi a skriňou na potraviny.

Na prízemí sa nachádza spoločenská miestnosť.

Okolo budovy Centra je vymedzený priestor areálu, ktorý je ako zelená plocha a ihrisko pre mini futbal s trávnatou plochou. Táto prepája celý areál budovy Centra. Jej využitie:

- výuka v exteriéri

- priestor pre využitie osobného voľna detí
- časť slúži na produkciu zeleniny – zábavno-socio-edukačný prvok pre produktívne záhony na pestovanie (prvky ergoterapie)
- využitie herných prvkov, pracovných zručností a skupinových športových aktivít.

Priestorové podmienky Centra rešpektujú súkromie detí. Disponujú samostatnými WC a kúpeľňami, oddelenými pre dievčatá a chlapcov. Osobné veci a hygienické potreby majú detí uložené vo svojej samostatnej skrini.

<p>Počet zamestnancov Centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov</p>

Pracovisko Centra: Horné Orechové 380, 911 05 Trenčín

1.špecializovaná samostatná skupina

Vychovávateľ 2, II. Stupeň VŠ

Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou 4, SOŠ

2.špecializovaná samostatná skupina

Vychovávateľ 2, II. Stupeň VŠ

Pomocný vychovávateľ s ekonomickou agendou 4, SOŠ

Odborný tím:

Špeciálny pedagóg 1, II. Stupeň VŠ

Psychológ 2, II. Stupeň VŠ

Sociálny pracovník 2, II. Stupeň VŠ

Sociálny pedagóg 1, II. Stupeň VŠ

<p>Spôsob oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom Centra</p>

S programom pre poruchy správania v dôsledku užívania alkoholu, drog alebo v dôsledku patologického hráčstva dieťa a rodiča oboznamuje Centrum pri prijatí dieťaťa do Centra.

Dieťa do Centra sprevádza v súlade s vydaným rozhodnutím súdu:

- 1/ Pracovník orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa miestnej príslušnosti rodiny dieťaťa,
- 2/ Sociálny pracovník Centra pre deti a rodiny, pokiaľ dieťa bolo predtým umiestnené v Centre pre deti a rodiny
- 3/ rodič/zákonný zástupca dieťaťa
- 4/ osoba, ktorej bolo dieťa súdom zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti

Centrum zabezpečuje prijatie dieťaťa spôsobom primeraným veku, schopnostiam a psychickému stavu dieťaťa. Dieťa prijíma riaditeľ Centra a službukonajúci sociálny pracovník Centra, ktorý prevezme zákonnú dokumentáciu o dieťati a jeho rodine, v prípade neprítomnosti riaditeľa Centra dieťa prijíma vedúca úseku starostlivosti o dieťa a službukonajúci sociálny pracovník Centra.

Ak je to potrebné na základe úrovne psychického stavu dieťaťa z údajov uvedených v Sociálnej správe orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, prijatia dieťaťa sa zúčastňuje aj psychológ Centra.

Základná dokumentácia pri prijatí dieťaťa do Centra:

- rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia, alebo
 - rozhodnutie súdu o uložení výchovného opatrenia, ktorým súd uložil pobyt v zariadení, (+ vyznačená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti)
 - rodný list,
 - preukaz poistenca, občiansky preukaz
 - sociálnu správu o dieťati,
 - diagnostickú/psychologickú správu,
 - prepúšťiaciu správu o absolvovaní liečby dieťaťa v zdravotníckom zariadení
 - vysvedčenia z ukončených ročníkov Základnej školy, Strednej školy
 - rozhodnutie o prijatí na strednú školu, príp. rozhodnutie o zanechaní alebo prerušení štúdia
 - ošatenie, lieky a ďalšie osobné veci dieťaťa (v súlade so zoznamom povinných a povolených vecí v zariadení).
 - potvrdenie o bezinfekčnosti maloletého dieťaťa
- alebo
- písomná „Dohoda o vykonávaní programu Poruchy správania v dôsledku užívania alkoholu, drog alebo v dôsledku patologického hráčstva pre dieťa v Centre pre deti a rodiny Semeteš),v ktorej zariadenie CDR ukotví :
 - spôsob informovania rodiča dieťaťa alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa
 - podmienky poskytovania osobného vybavenia dieťaťa
 - spôsob zabezpečenia zdravotnej starostlivosti o dieťa
 - spôsob zabezpečenia povinnej školskej dochádzky alebo prípravy na povolanie
 - výšku vreckového od rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne o dieťa stará a spôsob nakladania s vreckovým
 - podmienky úhrady za výkon opatrení podľa § 61 Zákona č. 305/2005 Z. z. podmienky úhrady zvýšených výdavkov na zdravotnú starostlivosť, povinnú školskú dochádzku alebo prípravu na

povolanie, ak sú zabezpečované centrom; určí výšku úhrady, spôsob platby úhrady (podľa určenej dĺžky pobytu uvedenej v článku Dohody o dĺžke vykonávania programu pre dieťa

- písomné odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre program
- súčasťou dohody je „Plán vykonávania opatrení pobytovou formou pre dieťa na základe dohody“
- preukaz poistenca, občiansky preukaz
- prepúšťaciu správu o absolvovaní liečby dieťaťa v zdravotníckom zariadení
- vysvedčenia z ukončených ročníkov Základnej školy, Strednej školy
- rozhodnutie o prijatí na strednú školu, príp. rozhodnutie o zanechaní alebo prerušení štúdia
- ošatenie, lieky a ďalšie osobné veci dieťaťa (v súlade so zoznamom povinných a povolených vecí v zariadení).
- potvrdenie o bezinfekčnosti maloletého dieťaťa

Pri prijatí dieťaťa do Centra sa spíše:

1. Preberajúci a odovzdávajúci protokol o prijatí dieťaťa do Centra, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je
2. Spísaný záznam o osobných veciach a ošatení.

Sociálny pracovník Centra je povinný oboznámiť:

1. Dieťa po prijatí do Centra najneskôr do 2 dní oboznámi s programom, preukázateľne poučí dieťa o právach a povinnostiach dieťaťa,
2. Rodiča o právach a povinnostiach rodiča dieťaťa, alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa najneskôr do 7 dní. Oboznámenie rodičov s programom, ich právami a povinnosťami je súčasťou dokumentácie dieťaťa. Oboznámenie je zabezpečené v osobnej korešpondencii medzi Centrom a rodičom (s programom + práva + povinnosti rodiča + informačný list s prílohami + zoznam povoleného ošatenia + zoznam povolených osobných vecí v zariadení)

Na požiadanie rodiča je možné oboznámenie sa s programom zabezpečiť v e-mailovej podobe.

O prijatí dieťaťa do Centra je písomne informovaný bezodkladne rodič/ zákonný zástupca dieťaťa, súd a orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Spôsob zoznámenia:

Zoznámenie dieťaťa s programom vykonáva sociálny pracovník s prihliadnutím na aktuálny stav dieťaťa a jeho schopnosť vnímať pravidlá a povinnosti, najneskôr do 2 dní od prijatia dieťaťa do Centra.

Po administratívnom prijatí dieťaťa a po oboznámení sa s aktuálnym zdravotným stavom dieťaťa sociálny pracovník bezodkladne sprevádza dieťa v priestoroch Centra a oboznamuje ho so zamestnancami skupiny a už umiestnenými deťmi.

Sociálny pracovník Centra riadeným rozhovorom a s individuálnym prístupom k dieťaťu ho bezodkladne oboznamuje s postupnosťou krokov programu, tzn.: dieťaťu je primerane jeho rozumových schopnostiach vysvetlená postupnosť programu počas doby uloženia neodkladného/výchovného opatrenia :

- Režim dňa počas týždňa, rovnako počas víkendu
- Etapy programu (obsah etáp, dĺžka trvania, kritéria postupu do jednotlivých etáp).
- Práva a povinnosti dieťaťa
- Vnútorný poriadok
- Prevádzkový poriadok
- Zoznam povolených osobných vecí
- Zoznam povolenej drogérie
- Zoznam povoleného ošatenia

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre

Pri práci s dieťaťom sa berú na zreteľ individuálne potreby, osobnostné charakteristiky, schopnosti, zručnosti a stupeň motivácie dieťaťa. Metódy a postupy práce sa optimálne volia podľa individuálnych rozdielov medzi maloletými deťmi. Vykonáva sa sociálna práca, psychologická pomoc a starostlivosť, výchovná starostlivosť a diagnostika. Na odporúčanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti v špecializačnom odbore detská psychiatria Centrum volí metódy práce podľa potreby dieťaťa.

Psychológovia vo všetkých aktivitách pôsobia ako sprievodcovia detí (každé dieťa má určeného jedného kľúčového psychológa – garanta).

Psychológ – garant individuálne sprevádza dieťa celou dobou jeho pobytu. Podporuje ho v tom, aby materiál z individuálnych sedení prinášal do komunity skupinových stretnutí, a tak mu pomáha v zapojení do komunity a do programu. Psychológ tiež poskytuje zhrnutie informácií z individuálnych poradenských sedení zvyšku tímu. Psychológ – garant pripravuje dieťa na prechod do príslušnej etapy programu.

Špeciálny pedagóg spolu so sociálnym pedagógom zabezpečujú vzdelávacie a preventívne aktivity na základe individuálnych potrieb každého jedného dieťaťa.

Metódy práce v adaptácii dieťaťa sa zameriavajú na:

- screening – aktuálny stav dieťaťa, základné informácie o dieťati a rodine
- stabilizácia, zníženie stresu pri aklimatizácii dieťaťa v Centre
- sprevádzanie (počiatočná podpora, zoznámenie sa so skupinou)

Opis psychologických služieb poskytovaných v Centre

V Centre psychológ poskytuje služby dieťaťu formou individuálneho, rodinného a skupinového poradenstva.

Individuálne poradenstvo – pri svojej práci využíva postupy a techniky vychádzajúce z úrovne jeho dosiahnutého odborného vzdelania najmä však:

- 1) **Vstupný rozhovor** – psychologická intervencia pri prijatí dieťaťa, základnú štruktúru tvorí prvotné posúdenie rozsahu a charakteru ťažkostí dieťaťa, explorácia prežívania dieťaťa a motivácie, oboznámenie dieťaťa s procesom nápravy porúch správania. V rámci vstupného rozhovoru sú psychologické intervencie poskytnuté s dôrazom na podporu a stabilizáciu dieťaťa. Cieľom je aj nadviazanie optimálneho vzťahu s dieťaťom a vytvorenie bezpečného priestoru pre ďalšiu spoluprácu → Psychologické poradenstvo.
- 2) **Anamnéza** – získanie a kategorizácia relevantných údajov z minulosti: rodinné anamnestické údaje, ranný vývin, scholarita, somatické zdravie, emocionálny vývin, vývin postoja k hodnotám, vývin sociálnych vzťahov, návyky, záujmy, výchovné ťažkosti, poruchy správania, vývin abnormných rysov, pracovný vývin, eroticko-sexuálny vývin.
- 3) **Pozorovanie** – zámerné a plánovité vnímanie, ktoré je zamerané na určitý cieľ, pozorovanie dieťaťa v priebehu vyšetrenia, aktivity, rozhovoru, v interakcii. Pozoruje sa vzhľad, mimika, pantomimika, gestika, reč, prejavy emócií, sociálne správanie, vzťah k objektom, úlohám, vzťah k sebe.
- 4) **Diagnostika** – vyšetrenie prostredníctvom štandardizovaných psychologických metód a postupov – testy inteligencie a kognitívnych schopností, projektívne techniky, testy osobnosti.
- 5) **Psychologické poradenstvo** – cieľom je dlhodobá individuálna podpora a vedenie pri riešení aktuálnych problémových intrapsychických a interpersonálnych ťažkostí, ktoré vznikli v súvislosti s užívaním návykových látok. V rámci psychologického poradenstva psychológ využíva pri práci s dieťaťom:

V rámci individuálneho poradenstva psychológ využíva techniky, v ktorých je vyškolený na základe aktuálnych potrieb dieťaťa, jeho cieľov ako aj výchovných plánov a plánov individuálneho rozvoja osobnosti napr. :

- a) **Kontraktovanie** – spoločná dohoda medzi psychológom (garantom) a dieťaťom, v ktorej sú stanovené oblasti, ciele spolupráce a podmienky, za ktorých bude poradenský proces prebiehať. Ciele sa stanovujú spoločne s dieťaťom podľa pravidiel SMART. Formovanie dohody má často dynamický charakter, ak dieťa nemá jasne formulované ciele, je úlohou psychológa pomenovávať charakter dohody a s dieťaťom pracovať na rozvíjaní a vyjasňovaní cieľov. Stanovené ciele sú pravidelne vyhodnocované. Ciele dieťaťa sa dosahujú prostredníctvom poradenských intervencií na základe potrieb dieťaťa a podľa zameraní psychológa (psychoanalyticky orientované poradenstvo – správanie ako dôsledok nevedomých motívov a konfliktov, kognitívne behaviorálny prístup – správanie ako naučené správanie v určitých situáciách, motivačná terapia – pripravenosť k zmene problematického správania).
- b) **Motivačný rozhovor** – poradenský prístup zameraný na pomoc dieťaťa riešiť jeho ambivalenciu a podporiť vnútornú motiváciu k zmene správania. Psychológ zisťuje konkrétnu fázu motivácie, posilňuje pozitívnu motiváciu, silné stránky dieťaťa a ďalej ich rozvíja.
- c) **Relaxácia** – telesné ako aj duševné pasívne uvoľnenie, slúži k zmierneniu napätia, úzkosti. Využíva sa relaxačná hudba, meditácia, práca s dychom, upokojujúce imaginácie a autogénny tréning, ktorý slúži k odstráneniu príznakov napätia a nepokoja, nacvičuje sa pravidelne, umožňuje autosugestívne ovplyvnenie niektorých telesných funkcií a môže pomôcť pri odstraňovaní nevhodných návykov.
- d) **Terapeutické karty** – špeciálne pomôcky, ktoré majú projektívny charakter, obrázky slúžia ako podnety k rozprávaniu o hodnotách, potrebách, želaniach, vlastnostiach či aktuálnych stavoch. Vhodné pri povzbudení, otvorení a prehĺbení komunikácie.
- e) **Psychoedukačná skupina** – informácie o závislostiach, duševnom zdraví a zdravom životnom štýle a súvisiacich témach, napr. medziľudské vzťahy, voľnočasové aktivity špecifických zručností potrebných pre osobný rozvoj: asertívny tréning, zvládanie emócií, komunikačné zručnosti, načúvanie druhým, riešenie konfliktov, nácvik odmietnutia návykovej látky, skúšanie a nácvik nového správania, získanie nových informácií a sociálnych zručností, prevencia relapsu.

Rodinné poradenstvo – okrem práce s dieťaťom psychológ pracuje aj s jeho primárnou rodinou s cieľom poskytnúť rodine pomoc a podporu pri zvládaní aktuálnych ťažkostí s dieťaťom, poskytnúť informácie o potrebách dieťaťa, sprevádzať rodinu pri opätovnom návrate dieťaťa do jeho prirodzeného prostredia a pod. Rodina hrá významnú rolu vo vývine a udržiavaní poruchového správania, je významná pri podpore v procese zmeny správania aj po ňom, pretože trpí poruchou správania dieťaťa. Psychológ pracuje s rodinou dieťaťa individuálne aj skupinovo. Charakter individuálneho poradenstva s rodinou poradenstva je informačný, psychoedukačný, motivačný, podporný, prípadne sleduje určitý poradenský cieľ, ktorý sa s rodinou nakontrahuje, napr. úprava vzťahov v rodine, nastolení nových pravidiel. Skupinové stretnutia s blízkymi – rodinné stretnutia umožňujú medzigeneračné konfrontácie, zvyšovanie motivácie, spolunáležitosť.

Skupinové poradenstvo – využíva skupinovú dynamiku, podporu a pozitívny tlak členov skupiny, efektívnu konfrontáciu, korektívnu emočnú skúsenosť. Spôsob, akým skupiny pracujú sa môže líšiť podľa zameraní psychológa a ciele skupiny, ktorú si stanovila. Psychoanalyticky orientovaná skupinová terapia vedie k zlepšeniu náhľadu na problém a k zlepšeniu schopnosti realizácie dôležitých zmien životného štýlu.

Etapy sociálnej práce pre poruchy správania v dôsledku škodlivého užívania návykovej látky

1. Etapa

Diagnosticko – adaptačná (min. 2 – max. 4 mesiace):

Etapa je zameraná na vstup a diagnostikovanie dieťaťa v Centre s pochopením jeho fungovania, zásad, ich porozumeniu a adaptácii.

Prvé 2 týždne v rámci tejto fázy prebieha „Aklimatizácia“ – obdobie aklimatizácie je zamerané na nadviazanie vzťahu s dieťaťom, screening a stabilizáciu jeho emocionálneho stavu, pochopenie a prijatie situácie, oboznámenie sa s fungovaním Centra s cieľom zabezpečiť v najvyššej možnej miere bezproblémový prechod dieťaťa do Centra a jeho adaptáciu na nové prostredie. Počas tejto doby dieťa nie je zaradené do činností v Centre a nepodieľa sa na chode Centra a neprináležia mu nijaké výhody (sledovanie televízie,

vychádzky mimo Centra a pod.) a ani nedostáva sankcie za svoje nie vždy adekvátne správanie.

V priebehu zvyšných 6 týždňov diagnosticko- adaptačnej etapy je starostlivosť zameraná na prácu s adaptáciou dieťaťa, na identifikáciu problémových prejavov a vzorcov správania, identifikáciu doterajších spôsobov zvládania záťaže, posúdenie ich efektívnosti ako aj na rozvoj schopnosti adekvátnej sebareflexie a sebaregulácie. Počas tohto obdobia prebieha psychodiagnostika osobnosti dieťaťa ako aj posúdenie jeho vzťahových vzorcov.

Pre dosiahnutie vyššie uvedeného účelu má dieťa prideleného vychovávateľa, sociálneho pracovníka a psychológa, ktorí realizujú individuálne poradenstvo, psychologické konzultácie a skupinovú komunitu.

Dieťa by si v tejto etape malo vybudovať pozitívny vzťah k povinnostiam, denným činnostiam a aktivitám. Čiastočne modifikovať svoj hodnotový rebríček a životný štýl.

Dieťa si osvojuje denný režim, pravidlá, základné návyky fungovania v skupine, hierarchiu vzťahov, systém hodnotenia správania a z neho vyplývajúce výhody a odňatie výhod, schopnosť prijať spätnú väzbu, konfrontáciu názorov.

V tejto etape sa pracuje najmä na motivácii dieťaťa k náprave porúch správania z dôvodu škodlivého užívania návykových látok.

Podpora a rozvoj zodpovednosti a motivácie k spolupráci je facilitovaný prostredníctvom „systému hodnotenia správania“ založeného na princípe získania výhod alebo uloženia obmedzení.

Práca s dieťaťom spočíva v sociálnych, psychologických, tréningových, edukačných a voľnočasových aktivitách.

Ak má dieťa osvojený denný režim, dodržiava pravidlá Centra, ovláda základy slušného fungovania v skupine, dokáže akceptovať a rešpektovať systém hodnotenia správania a z neho vyplývajúce výhody a sankcie, dokáže rešpektovať pracovníkov Centra a je schopné svoje potreby adekvátne odkomunikovať a naplniť môže požiadať o posúdenie postupu do vyššej etapy.

Kontakt s rodičom/zákonným zástupcom je prvých 6 týždňov úplne obmedzený. Počas tohto obdobia je zákonný zástupca povinný zúčastniť sa na minimálne 2 individuálnych stretnutiach rodinného poradenstva v Centre, resp. po dohode Centra na oddelení Referátu poradensko-psychologických služieb (RPPS) príslušného ÚPSVaR v mieste bydliska. Následne po ich absolvovaní bude umožnená návšteva rodičov dieťaťa v Centre za prítomnosti pracovníka Centra.

Po 2 mesiacoch odborný tím vypracuje správu s odporúčaniami pre 2. etapu. Na základe odporúčaní je pred vstupom do 2. etapy vyhotovený individuálny plán pomoci, ktorého súčasťou sú konkrétne úlohy a ciele, ktorých zvládnutie je predpokladom adekvátneho samostatného sociálneho fungovania dieťaťa v Centre. Ak dieťa nenaplnilo ciele 1. etapy, tak bude navrhnuté jej predĺženie.

2. Etapa

Motivačná (min. 2 - max. 4 mesiace):

Starostlivosť v priebehu motivačnej etapy spočíva v plnení individuálneho plánu pomoci vyhotoveného na konci 1. etapy s cieľom korekcie a odstránenia nežiaducich prejavov správania dieťaťa, rozvoja osobnosti, hlavne však s cieľom podpory motivácie k držiavaniu sa užívania návykových látok.

Práca s dieťaťom je zameraná na podporu schopnosti sebaregulácie, rozvoj sociálnych zručností a na sociálne vzťahy dieťaťa (upravenie vzťahov v rodine, budovanie vzťahov na komunite).

Príprava na rozhodovanie ohľadom ďalšieho štúdia alebo prípravy na budúce povolanie, získanie pracovných návykov a zručností a v neposlednom rade aj na pomoc pri hľadaní a získaní zamestnania.

Dieťa preberá zodpovednosť za seba, za svoje správanie a konanie. Zvyšuje sa psychická zaťažiteľnosť dieťaťa, pretože nastáva širší kontakt s vonkajším aj rodinným prostredím. Veľmi dôležitá je aktívna práca s rodinou. Dieťa môže po dohode Centra a rodiča dostať krátkodobú priepustku mimo Centra.

Po 2 mesiacoch odborný tím vyhodnotí plnenie úloh individuálneho plánu pomoci, spoluprácu s rodinou a vypracuje správu s odporúčaniami pre ďalšie obdobie. Na základe odporúčaní je vypracovaný individuálny plán pomoci obsahujúci konkrétne ciele a úlohy rozvíjajúce nadobudnuté sociálne zručnosti s cieľom fixovania týchto novozískaných sociálnych zručností v prostredí Centra ako aj mimo Centra.

3. Etapa

Reintegračná (min. 2 - max. 4 mesiace):

Cieľom tejto etapy je príprava na odpútanie sa od života v komunite a postupné začlenenie sa do života mimo Centra. Dieťa má možnosť tráviť čas mimo Centra, preskúmava svoju schopnosť využívania nadobudnutých zručností a informácií v oblasti abstinencie vo svojom rodinnom prostredí, ako aj v širšom sociálnom prostredí.

Zvyšuje sa psychické zaťaženie dieťaťa ktorý môže tráviť viac času mimo Centra, vytvára si podmienky na pracovné uplatnenie, vzdelanie, bývanie, úpravu rodinných vzťahov, hľadá si formy zmysluplného trávenia voľného času, upevňuje si pozitívne návyky v prirodzenom prostredí v závislosti od jeho správania, ako aj osobnostných predispozícií. Má možnosť zúčastňovať sa pravidelne na krátkodobých pobytoch v domácom prostredí.

Dieťa využíva výhody tejto etapy na základe schopnosti zvládať fungovanie v Centre, na základe vyhodnotenia rodičovských návštev, ako aj potenciálu jeho osobnosti.

V tejto etape je rodine poskytnutá intenzívna príprava na návrat dieťaťa do domáceho prostredia. Zákonný zástupca je povinný zabezpečiť dieťaťu v rodinnom prostredí také podmienky, aby bol rešpektovaný zdravý bio-psycho-sociálny vývin dieťaťa a aby prostredie viedlo k podpore abstinencie po opustení Centra.

V prípade, ak dieťa dosiahne plnoletosť, nemá alebo nemôže sa vrátiť do svojho rodinného prostredia, je potrebné zabezpečiť jeho prechod k samostatnému životu a poskytnúť mu všetky formy pomoci pre osamostatnenie sa.

Denný režim Centra

Pracovný režim Pondelok – piatok

06:00 – 06:30 Budiček, ranná hygiena

- Ranná hygiena (ústna hygiena, umytie tváre, rúk, česanie, celková estetická úprava zovňajška, upratanie kúpeľne)
- Obliekanie (nachystanie sa na návštevu školy alebo lekára)
- Úprava lôžka, izby

06:30 – 06:35 Rozcvička**06:35 – 07:00 Raňajky, Lieky**

- Príprava raňajok podľa rozdelenia služieb
- Upratovanie po raňajkách - čistota jedálne a kuchyne podľa rozdelenia služieb
- Podávanie liekov

07:00 – 07:10 Prestávka**07:10 – 8:10 Ranná komunita****08:10 – 8:15 Prestávka****08:15 – 10:15 Individuálna a skupinová práca s členom odborného tímu na základe individuálnych potrieb dieťaťa (psychológ, špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg, sociálny pracovník)**

- Skupinová a individuálna edukačná činnosť (štúdium), poradenstvo
- Psychologické poradenstvo (individuálne/skupinové) s využitím prvkov terapie, psychodiagnostika
- Sociálno - pedagogické poradenstvo (individuálne , skupinové), preventívne aktivity

10:15 – 10:30 Desiata**10:30 – 11:30 Individuálna a skupinová práca s členom odborného tímu na základe individuálnych potrieb dieťaťa (psychológ, špeciálny pedagóg, sociálny pedagóg, sociálny pracovník)**

- Skupinová a individuálna edukačná činnosť (štúdium), poradenstvo
- Psychologické poradenstvo (individuálne / skupinové) s využitím prvkov terapie, psychodiagnostika
- Sociálno - pedagogické poradenstvo (individuálne , skupinové), preventívne aktivity

11:30 – 11:35 Prestávka**11:35 – 12:20 Športovo-pohybové aktivity/ technické práce****12:20 – 12:30 Prestávka**

12:30 – 13:00 Obed**13:00 – 13:15 Autogénny tréning****13:20 – 16:00 Realizácia individuálnych, skupinových aktivít** (vychovávateľ, pomocný vychovávateľ)

- Zaujmová činnosť (športová, turistická, kultúrna, spoločensko – vedná, estetická)
- Odpočinkovo-relaxačná činnosť (čítanie literatúry podľa vlastného výberu, spoločenské hry, počúvanie hudby, dramatické hry, hudobno-pohybové hry)
- Umelecká činnosť s využitím prvkov arteterapie
- Pracovná činnosť s využitím prvkov ergoterapie

16:00 – 16:30 Olovrant**16:30 – 17:30 Upratovanie**

- Udržiavanie poriadku v spoločných priestoroch, na skupine, na izbe, v skrini
- Udržiavanie čistoty ošatenia, pranie, žehlenie, skladanie, pošívanie poškodenej bielizne, podľa prevádzkového poriadku

17:30 – 18:00 Komunita**18:00 – 18:30 Večera****18:30 – 19:00 Písanie denníka****19:00 – 19:15 Lieky****19:15 – 21:00 Osobné voľno**

- Pozeranie televízie podľa dohody
- Relaxácia
- Spoločenské hry
- Korešpondencia, telefonáty v súlade s aktuálnou etapou programu
- Príprava do školy

21:00 – 22:00 Príprava na spánok

- Večerná hygiena – sprchovanie

22:00 Nočný pokoj

Je obmedzené zdržiavanie sa na izbách v čase:

od 06:30 hod. do 18:30 hod.

od 19.00 hod. do 21:00 hod. (s výnimkou udržiavania čistoty izieb)

Uvedené časy môžu podliehať zmenám vzhľadom na realizované aktivity a činnosti mimo denného režimu organizovaných Centrom.

Víkendový režim Sobota, Nedeľa a štátne sviatky

8:00 – 08:30 Budiček, osobná hygiena, rozcvička

- Ranná hygiena (ústna hygiena, umytie tváre, rúk, česanie, celková estetická úprava zovňajška, upratanie kúpeľne)
- Obliekanie
- Úprava lôžka, izby, skrine
- Ranná rozcvička

08:30 – 09:00 Raňajky, Lieky

- Príprava raňajok podľa rozdelenia služieb
- Upratovanie po raňajkách - čistota jedálne a kuchyne podľa rozdelenia služieb
- Podávanie liekov

09:00 – 09:30 Ranná komunita

09:30 – 10:15 Hospodársky a sanitačný deň

- Udržiavanie poriadku v spoločných priestoroch, na skupine, na izbe, v skrini
- Udržiavanie čistoty ošatenia pranie, žehlenie, skladanie, pošívanie poškodenej bielizne
- Spoločná a dôsledná prehliadka priestorov na ošatenie, úložných a lôžkových priestorov (pomocný vychovávateľ + dieťa)
- Prezliekanie posteľnej bielizne, umývanie okien, dverí, starostlivosť o kvety podľa prevádzkového poriadku

10:15 – 10:30 Desiata

10:30 – 12:00 Hospodársky a sanitačný deň

- Udržiavanie poriadku v spoločných priestoroch, na skupine, na izbe, v skrini
- Udržiavanie čistoty ošatenia pranie, žehlenie, skladanie, pošívanie poškodenej bielizne
- Spoločná a dôsledná prehliadka priestorov na ošatenie, úložných a lôžkových priestorov (pomocný vychovávateľ + dieťa)
- Prezliekanie posteľnej bielizne, umývanie okien, dverí, starostlivosť o kvety podľa prevádzkového poriadku

12:00 – 12:30 Obed

12:30 – 13:00 Oddychová činnosť v spoločenskej miestnosti

13:00 – 16:00 Organizované voľnočasové aktivity

- Športovo – rekreačná
- Spoločensko – vedná
- Estetická
- Kultúrna

16:00 – 16:30 Olovrant

16:30 – 17:30 Osobné voľno

- Spoločenské hry
- Počúvanie hudby
- Čítanie literatúry

17:30 – 18:30 Večerná komunita

18:30 – 19:00 Večera

19:00 – 19:30 Písanie denníka

19:30 – 19:45 Lieky

19:45 – 21:00 Osobné voľno

- Pozeranie televízie
- Spoločenské hry
- Korešpondencia, telefonáty v súlade s aktuálnou etapou programu

21:00 – 22:00 Príprava na spánok

- Večerná hygiena – sprchovanie

22:00 Nočný kľud**Je obmedzené zdržiavanie sa na izbách v čase:**

od 08:30 hod. do 16:30 hod.

od 17:30 hod. do 19:00 hod.

od 19:30 hod. do 21:00 hod. (s výnimkou udržiavania čistoty izieb)

Uvedené časy môžu podliehať zmenám vzhľadom na realizované aktivity a činnosti mimo denného režimu organizovaných Centrom.

Tvorba a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, tvorba a vyhodnocovanie individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou

Čiastkové plány individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa:

Denný záznamový hárok	Spracúva a vyhodnocuje sa denne podľa režimu dňa	Vychovávateľ, pomocný vychovávateľ, odborný tím, dieťa
Výchovný plán	Nastavuje a vyhodnocuje sa 1 x mesačne	Vychovávateľ, dieťa
Plán sociálnej práce s dieťaťom	Nastavuje a vyhodnocuje sa 1 x polrok	Sociálny pracovník, orgán sociálnoprávnej ochrany dieťaťa a sociálnej kurately rodič, dieťa
Plán prípravy osamostatnenia sa	Nastavuje a vyhodnocuje sa 1 x za štvrtrok	Sociálny pracovník, dieťa

Individuálne plány odbornej práce s dieťaťom a rodinou:

Plán psychologickej starostlivosti	Nastavuje a vyhodnocuje sa 1 x za štvrtrok	Psychológ
Individuálny plán pomoci	1 x za dva mesiace	Psychológ, dieťa

Plán špeciálno-pedagogickej intervencie	Nastavuje sa na pol roka Vyhodnocuje sa minimálne 1x za pol roka, prípadne podľa potreby 1x mesačne	Špeciálny pedagóg
Plán sociálno-pedagogickej činnosti	Nastavuje sa a vyhodnocuje sa 1 x mesačne	Sociálny pedagóg

Denný záznamový hárok sa zaznamenáva na každé dieťa samostatne a denne podľa režimu dňa, vyhodnocuje sa na konci služby.

Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa

Vyhodnocuje sa 1 x za 2 mesiace. Súbor tvorí plán sociálnej práce, plán výchovnej práce s dieťaťom, hlavné úlohy psychologické starostlivosti, špeciálno-pedagogickej intervencie a sociálno-pedagogickej činnosti.

Plán výchovnej práce s dieťaťom:

Tvorí ho dieťa a vychovávateľ. Na tvorbe výchovného plánu spolupracujú vychovávateľ s odborným tímom. Vyhodnocovanie prebieha minimálne 1x za mesiac.

Plán sociálnej práce s dieťaťom:

Tvorí ho dieťa, sociálny pracovník, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Na tvorbe spolupracujú participujúce subjekty, rodič, vychovávateľ, odborný tím, škola, obec, mesto. Vyhodnocovanie je v závislosti od aktuálnej situácie dieťaťa a jeho rodiny, v prípade potreby aj každý mesiac, avšak minimálne 1x za šesť mesiacov.

Plán prípravy osamostatnenia sa:

Je súčasťou plánu sociálnej práce, tvorí sa pri dovŕšení 16. roku veku dieťaťa. Tvorí ho sociálny pracovník a dieťa. Prizývaní sú vychovávateľ, odborný tím, participujúce subjekty, ktoré môžu byť nápomocné pri procese osamostatňovania sa budúceho mladého dospelého, ďalej sú to rodičia, príbuzní a iné dieťaťu blízke osoby. Vyhodnocuje sa spolu s plánom sociálnej práce, podľa aktuálnych potrieb môže byť vyhodnocovaný aj každý mesiac alebo 1 x za štvrt' roka.

Plán psychologickej starostlivosti:

Vypracováva psychológ. Vyhodnocuje sa 1 x za štvrt'rok. Vychádza z odbornej psychologickej diagnostiky. Obsahuje údaje o vývinovom období, aktuálny názor na rodinu, iné dôležité informácie o psychickom stave dieťaťa, plán individuálnej práce s dieťaťom, skupinových aktivít a iných psychologických aktivít (poradenstvo dieťaťu blízkym osobám, konzultácie s vychovávateľmi a pod.)

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Centrum má zabezpečené podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu, rekreačnú činnosť a pre náboženské vyznanie a vieru.

Záujmová činnosť

Je organizovaná formou športových, kultúrno-umeleckých, rekreačných a pracovno-technických činností.

Cieľom je:

- vytvárať príležitosti k rozvoju osobnosti a pozitívnemu sebaobrazu, nadobúdaníu a upevňovaniu manuálnych a sociálnych zručností, k emocionálnej abreakcii a expresii, k uvoľneniu agresivity spoločensky akceptovateľným spôsobom,
- prebudiť záujem o spoločenské dianie, o ekológiu,
- rozvoj prosociálneho cítenia a zodpovednosti voči spoločnosti,
- rozvoj estetického cítenia, etických a náboženských postojov a vytváranie trvalých životných hodnôt,
- minimalizovať riziká spojené so spôsobom trávenia voľného času po návrate do prirodzeného sociálneho prostredia.

Športová činnosť

V Centre majú deti možnosť zúčastňovať sa športových činností v interiéri aj exteriéri – futbal, bedminton, pingpong, tenis, vybíjaná, fitness, tanec, turistika, vychádzky v prírode, športové súťaže a pod.

Kultúrno-umelecká činnosť

V Centre majú deti možnosť zúčastňovať sa činností s využitím prvkov arteterapie (kreslenie, maľovanie, rôzne výtvarné techniky, práca s keramikou, látkou, prírodnými materiálmi, aranžmány, modelovanie, vyšívanie, šitie), muzikoterapie (počúvanie hudby a práca s hudbou, spev) dramaterapie (nácvič divadelných predstavení, vytváranie príbehov). Mimo Centra môže ísť dieťa a navštevovať koncerty, umelecké podujatia, kino (v súlade s etapou programu).

Rekreačná činnosť

V Centre majú deti možnosť pozerania TV, čítania kníh/časopisov, zúčastniť sa rôznych foriem relaxácie (autogénny tréning, jacobsonova progresívna relaxácia, pohybová, tanečná), turistika, vychádzky v prírode, opekačky, spoločenské hry, zábavné kvízy.

Pracovno-technické činnosti

V Centre sú deti vedení k záujmu o pestovateľstvo, chovateľstvo, k prehľbovaniu vedomostí o dianie v prírode, pestujeme vzťah k jej ochrane (separovanie odpadu, pestovanie úžitkových plodín, zber liečivých rastlín, spracovanie živočíšnych a rastlinných produktov).

Prejavovanie náboženského vierovyznania

Každé dieťa má právo na slobodné praktikovanie vierovyznania. Rešpektujeme a podporujeme registrované cirkvi a náboženské spoločnosti v Slovenskej republike. Dieťa v Centre má právo čítať náboženskú literatúru, priniesť si náboženský predmet (v súlade s etapami programu) a v čase osobného voľna sa venovať náboženským zvykom. Mimo Centra môže ísť dieťa navštíviť náboženskú komunitu alebo kostol v etape, ktorá to dovoľuje. Na základe žiadosti od dieťaťa v Centre je možné požiadať o spoluprácu farnosť, ktorá je v blízkosti Centra.

Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre

Zdravotná starostlivosť sa dieťaťu zabezpečuje po písomnej dohode s rodičom a na základe odporúčania pediatra, prípadne odborných lekárov. O všetkých dôležitých veciach súvisiacich so zdravotným stavom dieťaťa je rodič bezodkladne informovaný. Deti sú po

príchode do Centra zaevidované do starostlivosti k pediatri, pedopsychiatrovi, stomatológovi v zdravotníckom zariadení. V Centre je dôsledne dodržiavaný liečebný režim predpísaný lekárom, vedie sa presná evidencia výdaja liekov, je dodržiavaný harmonogram návštev u lekárov, preventívnych prehliadok a pri deťoch, kedy je to nevyhnutné, sa realizujú liečebné pobyty na odporúčanie pediatra.

Pracovisko Centra: Horné Orechové 380, 91105 Trenčín – pediater, pedopsychiater, stomatológ v meste Trenčín.

Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre

Ak dieťa nemá ukončenú povinnú školskú dochádzku, Centrum zabezpečí jej pokračovanie.

Ak dieťa má ukončenú povinnú školskú dochádzku, Centrum počas trvania výchovného opatrenia buď preruší školskú dochádzku, resp. zváži možnosť pokračovania za podmienky schválenia individuálneho študijného plánu. Bližšie podmienky budú dohodnuté medzi Centrom, rodičom dieťaťa a školou.

Pri výbere školy sa prihliada na následnú možnosť po ukončení výchovného opatrenia pokračovať v rovnakom alebo príbuznom odbore v mieste bydliska dieťaťa.

Práva dieťaťa a rodiča dieťaťa alebo inej vzťahovej osoby dieťaťa, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre

Práva dieťaťa

Centrum je povinné preukázateľne oboznámiť dieťa a rodiča o jeho právach.

Dieťa má všetky práva, ktoré mu priznáva Deklarácia práv dieťaťa, Dohovor o právach dieťaťa, zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktoré mu priznáva zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Udržiavanie kontaktu s rodičom, súrodencami alebo inou vzťahovou osobou

Centrum zabezpečí písomný kontakt a telefonický kontakt s rodičom podľa etapy programu pre poruchy správania.

Dieťa, pre ktoré je v Centre vykonávané pobytové opatrenie súdu, má právo stretávať sa s rodičmi, ak nebolo súdom ustanovené inak. Centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec poskytujú dieťaťu a jeho rodičovi pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu ich rodinných pomerov.

Príspevky na úpravu rodinných pomerov dieťaťa:

- Obec môže poskytovať príspevok na dopravu
- Centrum poskytuje príspevok na stravu

Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa, s prihliadnutím na potreby dieťaťa a možnosti a schopnosti rodiča dieťaťa. Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné a v súlade s etapami programu, Centrum je oprávnené:

→ **Určiť, že rodič dieťaťa sa nemôže stretnúť s dieťaťom;** dôvod takéhoto určenia musí byť zaznamenaný v spisovej dokumentácii dieťaťa a musí byť oznámený súdu a orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na účel hodnotenia pobytového opatrenia súdu

→ **Určiť, že rodič dieťaťa sa môže stretnúť s dieťaťom:**

- len za prítomnosti zamestnanca Centra, ktorý môže poskytnúť dieťaťu a rodičovi potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí
- len v Centre, ktoré na tento účel utvára vhodné podmienky
- mimo Centra, v územnom obvode obce, v ktorej je sídlo Centra alebo sa nachádza organizačná zložka Centra, v ktorej je dieťa umiestnené
- na inom mieste vhodnom alebo vytvorenom na účel stretávania sa dieťaťa s jeho rodičom
- umožniť dieťaťu pobyt s rodičom mimo Centra.

Dieťa má povolené návštevy v Centre iba vopred ohlásené a dohodnuté s Centrom. Prípadnú neohlásenú mimoriadnu návštevu môže schváliť vedúca pracoviska, prípadne odborný tím alebo vychovávateľ.

Podmienky doručovania pošty, používania telefónu a využívania masmédií

Korešpondencia – doručovanie pošty:

- dieťa môže prijať list a zásielku až po uplynutí prvých 6 týždňov v prvej etape

- prijaté poštové zásielky musia prejsť kontrolnou prehliadkou za prítomnosti vychovávateľa a dieťaťa
- korešpondenciu môže dieťa prijímať len od rodičov a rodinných príslušníkov
- rodičia môžu poslať dieťaťu balík, resp. zásielku po dohode so sociálnym pracovníkom

Používanie telefónu:

- telefonáty sú umožnené len deťom, ktoré nemajú žiadne obmedzenia kontaktu
- telefonáty sú povolené výlučne s rodičmi/zákonným zástupcom alebo vzťahovou osobou, ktorá je preverená Centrom
- zodpovední zamestnanci sledujú a zaznamenávajú mená volajúcich „z“ a „do“ Centra s príslušnými časmi
- odchádzajúce telefonáty sú vykonávané prostredníctvom pevnej linky Centra, príp. služobného mobilného telefónu
- vlastný mobil môže používať dieťa na základe správania sa a **až v 3. etape programu** po vzájomnej dohode so zamestnancom vo vopred určenom čase a za prítomnosti zamestnanca

Využitie masmédií:

- dieťa má právo pracovať na počítači za účelom vzdelávania len v určenom čase a za prítomnosti zamestnanca
- internet dieťa využíva v procese vzdelávania za prítomnosti zodpovedného zamestnanca a v prípade e-mailovej komunikácie s rodičom/zákonným zástupcom a vzťahovou osobou po vzájomnej dohode so zodpovedným zamestnancom vo vopred určenom čase.
- dieťa má právo sledovať televíziu, rádio, vybrané filmy a počúvať vybranú hudbu (prostredníctvom USB kľúča) schválenú výlučne zamestnancom Centra, a to prostredníctvom elektrospotrebičov, ktoré sú majetkom Centra. Dieťaťu nie je povolené používať vlastné MP3 prehrávače, USB kľúče, SD karty, slúchadlá apod.

Dieťa má právo mať v Centre ošatenie v súlade so Zoznamom povoleného ošatenia a drogériu v súlade so Zoznamom povolenej drogérie, ktoré sú v súlade s interným predpisom Centra.

Na výkon týchto práv nesmú byť stanovené nijaké obmedzenia okrem tých, ktoré sú uložené v súlade so zákonom a ktoré sú v demokratickej spoločnosti nevyhnutné v záujme ochrany a verejnej bezpečnosti, verejného poriadku, ochrany verejného zdravia alebo morálky, resp. v záujme ochrany práv a slobôd iných.

Spôsob, akým sa dieťa môže obrátiť aj bez vedomia Centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd a prokuratúru

Pre všetky deti rovnako sú na dostupnom mieste – na nástenke informácie o:

■ **Detský Komisár** (dieťa do 18. roku)

kontakt: 02/32191691

e-mail: info@komisarpredeti.sk

adresa: Odborárske námestie č. 3, 811 07 Bratislava

■ **Verejný ochranca práv**

kontakt: 02/32363742

e-mail: sekretariat@vop.gov.sk

adresa: Grosslingova 35, 811 09 Bratislava – Staré Mesto

■ **Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím**

kontakt: 02/20420309

e-mail: sekretariat@komisar.sk

adresa: Račianska 153, 831 54 Bratislava

■ **súd**

■ **prokuratúra** – v spoločných priestoroch na viditeľnom a dostupnom mieste je umiestnená „schránka pre prokurátora“, prostredníctvom, ktorej sa deti môžu obrátiť so svojou požiadavkou, podnetom, nespokojnosťou, názorom.

■ **orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**

Deti sú upovedomené, že môžu namietať postup zamestnancov Centra, ktorý subjektívne vnímajú ako nespravodlivý. V prípade, ak dieťa nie je stotožnené s výsledkom prešetrenia, má právo obrátiť sa so svojím podnetom na svojho sociálneho kurátora.

Dieťa, ktoré sa domnieva, že jeho práva, alebo právom chránené záujmy boli dotknuté, má právo domáhať sa právnej ochrany v zmysle zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom

zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Práva rodičov

Ak rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, Centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove a starostlivosti dieťaťa. Centrum je povinné preukázateľne oboznámiť rodičov dieťaťa alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, s programom pre poruchy správania a poučiť ich o právach a povinnostiach rodiča dieťaťa. Rodičia majú právo na informácie o dieťati. Informácie o dieťati podáva sociálny pracovník alebo vychovávateľ, s ktorým si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky prostredníctvom overeného telefónneho čísla rodiča poskytnutého orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré si Centrum zabezpečí počas prijatia dieťaťa, príp. priamo od rodiča. Informácie o vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj špeciálny pedagóg alebo sociálny pedagóg.

Rodičia majú právo na stretávanie sa s dieťaťom v súlade s programom pre poruchy správania a primerane jednotlivým etapám.

Rodičia sa majú právo informovať o stave dieťaťa od prvého dňa v Centre vo vymedzenom a na to určenom čase:

Utorok: 09:00 hod. – 10:30 hod.

Piatok: 09:00 hod. – 10:30 hod.

Rodičia a dieťa majú právo sa telefonicky kontaktovať vo vymedzenom a na to určenom čase:

Pondelok: 19:30 hod. – 21:00 hod.

Streda: 19:30 hod. – 21:00 hod.

Piatok: 19:30 hod. – 21:00 hod.

Nedeľa: 19:30 hod. – 21:00 hod.

**Povinnosti dieťaťa a rodiča dieťaťa alebo inej vzťahovej osoby dieťaťa,
pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre**

Povinnosti rodiča:

- Prejavovať záujem o dieťa a aktívne prispievať k jeho liečbe,

- Navštevovať psychologické poradenstvo po celý čas pobytu dieťaťa v Centre,
- Plniť si úlohy vyplývajúce z plánu sociálnej práce,
- Podávať presné, pravdivé a včasné informácie o dieťati,
- Informovať Centrum o aktuálnej zmene (bydliska, zdravotnej poisťovne a iných dôležitých skutočnostiach),
- Rešpektovať program Centra a dodržiavať jeho nariadenia,
- Byť pri stretnutí s dieťaťom upravený, čistý, bez príznakov požitia omamných látok a alkoholu,
- V prípade podozrenia z požitia alkoholických nápojov alebo podozrenia na parazitické a infekčné ochorenia, je Centrum oprávnené stretnutie s dieťaťom obmedziť,
- Rodič/zákonný zástupca je informovaný/dáva súhlas, že dieťa v záujme udržania bezpečného prostredia bez návykových látok v Centre, bude v prípade podozrenia z recidívy alebo po návrate z krátkodobého pobytu podrobené testu na odhalenie prítomnosti návykovej látky v tele, a prehliadke a kontrole jeho osobných vecí,
- Rodič /zákonný zástupca je informovaný, že akékoľvek porušenie pravidiel Centra dieťaťom, alebo jeho zákonným zástupcom, bude zamestnancom Centra táto skutočnosť bezodkladne oznámená na príslušnom oddelení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a na príslušnom súde.

Povinnosti dieťaťa:

- Povinnosť riadiť sa programom Centra – dodržiavať denný režim, taxatívne vymedzené pravidlá, interné a prevádzkové predpisy

<h3>Taxatívne vymedzené pravidlá Centra</h3>

- Zákaz požívania nepovolených látok (drogy, alkohol, tabak, srvátkové a proteínové prípravky) a zároveň s tým súvisiacich drogových zvykov (rozhovory o drogách a skúsenostiach s drogami bez prítomnosti personálu, nosenie čiapky, šiltovky, kapucne pod. v interiéri atď.)
- Povinnosť podrobiť sa dychovej skúške alebo testu na drogy na vyzvanie
- Zákaz hrania kariet a iných hazardných hier
- Zákaz nadväzovania intímnych a sexuálnych vzťahov
- Zákaz akéhokoľvek prejavu agresivity

- Zákaz používania vulgarizmov
- Zákaz kradnutia, používania a požičiavania vecí
- Zákaz poškodzovania a ničenia majetku Centra a osobného vlastníctva iných detí
- Povinnosť dodržiavania času príchodov z vychádzok, zo školy, z pobytov mimo Centra, a pod.
- Povinnosť zúčastniť sa všetkých aktivít
- Povinnosť rešpektovať rozhodnutie každého člena personálu
- Povinnosť viesť si denník a vybrať si 2 ľudí spomedzi zamestnancov z odborného tímu a hlavných vychovávateľov za účelom nahliadnutia do denníka
- Povinnosť dodržiavať budíček
- Povinnosť plnenia si povinností vyplývajúcich z pridelenia k „rajónu“
- Povinnosť dodržiavania poriadku v spoločných priestoroch, na izbe a v osobných veciach
- Povinnosť dodržiavania osobnej hygieny a pohybu v Centre v dôstojnom a dostatočnom oblečení
- Zákaz držiavať sa v priestoroch vymedzených pre zamestnancov Centra
- Zákaz vstupu do cudzích izieb
- Konzumácia jedla je povolená len v jedálni pri spoločnom stolovaní
- V priestore kuchyne sa môže nachádzať len to dieťa, ktoré má službu a je zodpovedné za všetky potraviny a kuchynské pomôcky

Za nedodržiavanie týchto pravidiel je dieťaťu udelený primeraný výchovný prostriedok.

**„Systém hodnotenia správania“ pre dieťa, pre ktoré sa vykonáva
pobytové opatrenie v Centre**

Systém hodnotenia správania je komplexné usmernenie určujúce limity správania pre dieťa umiestnené v Centre, ktoré je založené na poskytnutí výhod alebo udelení obmedzení.

Cieľom hodnotenia správania je:

1. Poskytnutie spätnej väzby dieťaťu o jeho správaní
2. Posilňovanie sebaregulácie správania dieťaťa a jeho korekcia
3. Motivácia dieťaťa k zmene jeho správania
4. Nová kolektívna skúsenosť a zážitok ocenenia

5. Rozvoj citlivosti na to, čo je eticky a morálne prijateľné a čo nie
6. Posilňovanie dôvery v dospelých, v ich spravodlivosť a v ich schopnosť spoločné pravidlá nielen určovať, ale aj dodržiavať

Na hodnotení sa podieľajú:

- sociálny pracovník, špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pedagóg, vychovávateľ, pomocný vychovávateľ

Počas každého dňa sa hodnotí:

- *správanie* – ku ostatným deťom, k personálu, na vychádzke, pri stolovaní a príprave jedla, pri sebaobslužných činnostiach apod,
- *disciplína* – rešpektovanie požiadaviek a pokynov zamestnancov, disciplína pri výchovných a odborných aktivitách apod.
- *aktivita* – angažovanosť na odborných a výchovných činnostiach, pomoc pri príprave na výchovnú činnosť, účasť na hospodárskych a technických prácach, účasť na každodennom upratovaní spoločných priestorov apod.

Dieťa musí byť o hodnotení svojho správania aktuálne informované. Spôsob hodnotenia je slovný pred celou skupinou počas každej večernej komunity a následne aj písomný. Priestupky, aktivita a snaha dieťaťa sa zapisujú do denného záznamového hárku.

Za vzorné správanie, disciplínu, aktivitu, plnenie svojich povinností a dodržiavanie pravidiel Centra je motivačne odmenené:

- Pochvalou
- Pochvalou pred celou skupinou
- Predĺženie večierky počas víkendu (piatok, sobota) navyše, maximálne o 1 hodinu
- Podaním návrhu na priepustku mimo Centra alebo pobytu v domácom prostredí navyše
- Podaním návrhu príslušnému ÚPSVaR o ukončení výchovného opatrenia v prípade, že dieťa prešlo všetkými etapami programu a opatrenie splnilo svoj účel (rozhoduje odborný tím), ale časovo ešte trvá, môže sa prehodnotiť potreba ďalšieho pobytu v Centre a následne rozhodnúť o návrhu na ukončenie opatrenia prostredníctvom príslušného ÚPSVaR

Za nedodržiavanie taxatívne vymedzených pravidiel je dieťaťu uložený primeraný výchovný prostriedok.

Za porušenie pravidiel **veľmi závažným spôsobom** je udelený dieťaťu výchovný prostriedok vo forme **pádu z vyššej etapy do 1. etapy programu v trvaní 3 týždňov.**

V prípade, že dieťa sa nachádza v 1. etape programu a dopustí sa **priestupku veľmi závažného charakteru**, dieťaťu je odobraté **právo na hlasovanie a rozhodovanie o spoločných aktivitách skupiny na obdobie 3 týždňov.**

Za priestupky veľmi závažného charakteru sú považované:

- Pozitívny test na návykové látky alebo pozitívna dychová skúška na alkohol
- Odmietnutie dychovej skúšky alebo testu na drogy je brané ako pozitívny test na návykové látky
- Fajčenie priamo v Centre
- Prechovávanie návykových látok vrátane cigariet
- Útek z Centra
- Príprava, plánovanie, organizovanie útoku, navádzanie iných detí na útek
- Nevrátenie sa z priepustky alebo krátkodobého pobytu v domácom prostredí
- Fyzické napadnutie osoby
- Sexuálne praktiky (intímny styk)

Za priestupky závažného charakteru je uložený dieťaťu výchovný prostriedok **v trvaní 1 týždeň.**

Za priestupky závažného charakteru sú považované:

- Sebapoškodzovanie
- Úmyselné ničenie a poškodzovanie majetku Centra alebo osobného vlastníctva ostatných detí
- Krádež
- Prechovávanie nepovolených a zakázaných predmetov (ostré predmety, jedlo, osobné mimo povolených – farby na vlasy, laky na nechty, a pod.)
- Podvádzanie, klamstvo
- Arogantné, drzé správanie, neprimerané pripomienky a dvojzmyselné narážky

Za **menej závažné porušenie pravidiel** dieťa dostáva **čierny bod**, ktorý sa zaznamenáva v evidencii porušenia pravidiel. V prípade, že dieťa **v priebehu jedného týždňa** (od pondelka do nedele) trikrát poruší pravidlá Centra **menej závažným spôsobom** (dostane 3 čierne body), tak mu je uložený výchovný prostriedok **v trvaní 1 dňa**. Každú nedeľu počas večernej komunity sa dieťaťu čierne body za aktuálny týždeň anulujú a od ďalšieho týždňa sa mu znova narátavajú získané čierne body.

Za menej závažné priestupky sú považované:

- Používanie vulgarizmov
- Svojoľné odbiehanie, vzdialenie sa od skupiny
- Neskorý budiček, nástup na rozcvičku alebo aktivitu
- Pasivita, spánok počas aktivít
- Nedôsledne urobené rajóny
- Výmena šatstva alebo požičiavanie vecí
- Neporiadok a znečistenie v osobných veciach
- Jedenie mimo režimu Centra

Druhy výchovných prostriedkov za závažné a menej porušenie pravidiel:

- Zákaz užívania vlastného osobného mobilu v čase osobného voľna
- Skrátenie dĺžky alebo pravidelnosti telefonického hovoru s povolenými kontaktmi prostredníctvom mobilu Centra
- Zákaz sledovania televízie
- Zákaz priepustky mimo Centra
- Zákaz výletu, spoločenskej akcie
- Skrátenie večierky
- Pridelenie služby, rajónu navyše
- Slohová práca za účelom nápravy nevhodného správania v minimálnom rozsahu 1 strany formátu A4
- Písomné prepísanie pravidiel programu Centra

Opatrenia na predchádzanie porušovania pravidiel:

- Jednotné vedenie
- Oboznámiť dieťa s pravidlami a uistiť sa, že im porozumelo s možnosťou vyjadriť sa, prípadne doplniť
- Umiestnenie pravidiel a možných výchovných prostriedkov na dobre viditeľné a všetkým dostupné miesto s možnosťou odvolávať sa na pravidlá kedykoľvek počas dňa
- Jasne stanoviť hranice a nemeniť ich /čo je dovoľené a čo je zakázané a vysvetliť prečo sú hranice dôležité. Dôsledne trvať na ich dodržiavaní. Dohodnuté hranice musia byť jednotné a presadzované každým členom personálu
- Dať dieťaťu možnosť výberu (dve možnosti, ktoré sú obe v súlade s naším zámerom)
- Zamestnanci musia dodržiavať základné zásady komunikačných zručností a asertívnych techník s cieľom eliminovať napätú atmosféru a konfliktné situácie
- Vzdelávanie personálu v oblasti užívania návykových látok a abstinencie

Výchovný prostriedok musí byť bez výnimky uložený za každé porušenie pravidiel. Uložený výchovný prostriedok musí byť splniteľný, overiteľný a každý zamestnanec musí dbať na ich dôsledné plnenie dieťaťom. Ak zamestnanec výchovný prostriedok udelí, musí byť presvedčený o jeho opodstatnení a musí trvať na jeho splnení. O uložení výchovného prostriedku sa vypracuje Záznam o uložení výchovného prostriedku (viď príloha č. 1), ktorý je založený v dokumentácii dieťaťa.

Ak dieťa svojím správaním poruší pravidlá a povinnosti, je cieľom pracovať s ním tak, aby u neho nastali trvalé zmeny. To je možné výlučne cez pozitívnu väzbu a motiváciu. Preto pri každom nedodržaní povinností je zamestnanec povinný najprv určiť pozitívne prvky správania, ktoré má oceniť. Sila tohto ocenenia, ak je správne nastavená, spôsobí želanú zmenu v správaní dieťaťa. Až následne s dieťaťom analyzuje negatívne aspekty správania a dohodne uloženie výchovného prostriedku. V Centre je možné ukladať výchovné prostriedky len na základe dôslednej analýzy konania dieťaťa s prihliadnutím na jeho vek, pohlavie, mentálnu úroveň a osobnostné špecifiká.

Je zakázané používať všetky formy telesných trestov na dieťaťu a iné hrubé alebo ponižujúce formy zaobchádzania a formy trestania dieťaťa, ktoré mu spôsobujú alebo môžu spôsobiť fyzickú alebo psychickú ujmu. Pri vykonávaní opatrení v Centre je zakázané používať ako výchovný prostriedok zákaz kontaktu s rodičmi a ďalšími blízkymi osobami, ale môže dôjsť

k obmedzeniu kontaktu (napr. skrátiť dĺžku telefonického kontaktu, príp. znížiť frekvenciu telefonátov), sociálne vylúčenie, vyžadovanie neprimeraných fyzických výkonov, zásahov do vonkajšieho vzhľadu a nosenia znevažujúceho oblečenia, neodôvodnené zasahovanie do stravovania a iné výchovné prostriedky a postupy práce, ktoré dieťaťu môžu spôsobiť poníženie a môžu neprimerane zasiahnuť do jeho ľudskej dôstojnosti.

Voči dieťaťu je zakázané použiť výchovný prostriedok len preto, že je súčasťou rovnakej skupiny detí ako dieťa, pri výchove ktorého má byť použitý výchovný prostriedok. Dieťa nesmie byť zodpovedné za rozhodovanie alebo určovanie výchovných prostriedkov pre iné dieťa.

Praktické zásady ukladania výchovných prostriedkov:

- Za postup uloženia výchovného prostriedku je zodpovedný pracovník Centra, počas ktorého služby došlo k nežiadúcemu konaniu a správaniu dieťaťa.
- Výchovný prostriedok je možné uložiť po konzultácii s dieťaťom s dôrazom na to, aby dieťa pochopilo nevhodnosť svojho konania a správania a malo možnosť sa k výchovnému prostriedku vyjadriť. Uprednostňuje sa akceptovateľný návrh zo strany dieťaťa.
- V prípade, ak nedôjde k dohode a dieťa s uloženým výchovným prostriedkom nesúhlasí, k riešeniu takéhoto prípadu je potrebné prizvať ďalších pracovníkov skupiny, prípadne odborný tím.
- Pri riešení nevhodnosti konania a správania dieťaťa sa používa zásada hodnotiaceho rozhovoru (individuálne, medzi štyrmi očami)
- Pri dohode s dieťaťom o výchovnom prostriedku je možné dohodnúť aj sankciu za nedodržanie tejto dohody.
- V prípade, ak dieťa, ktorému bol uložený výchovný prostriedok za porušenie pravidiel svojim správaním prejavuje úspešnú nápravu vo svojom správaní a konaní vychovávateľ po konzultácii s odborným tímom môže prehodnotiť uložený výchovný prostriedok a môže skrátiť dobu trvania uloženého výchovného prostriedku.

Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

- Vreckové sa poskytuje na základe vypracovaného predpisu
- Predpis vypracováva sociálny pracovník alebo vychovávateľ
- Výška vreckového je upravená Vyhláškou č. 103/2018 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately s odkazom na zákon o životnom minime a Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny o úprave súm životného minima, ktoré sa prehodnocuje k 1.7. kalendárneho roka
- Vreckové sa vypláca do 25. dňa nasledujúceho mesiaca, kedy vznikol nárok na vreckové
- Vyplácanie vreckového sa realizuje sociálnymi pracovníkmi alebo vychovávateľmi oproti podpisu dieťaťa
- Spôsob vyplácania vreckového (v celej sume, vo viacerých čiastkach, šetrením) je upravený v písomnej dohode s dieťaťom
- Písomná dohoda musí byť zrozumiteľná veku a mentálnej úrovni dieťaťa a je súčasťou výchovného plánu
- Prijaté ako aj vyplácané vreckové je vedené v osobitnej písomnej evidencii vreckového dieťaťa, ktorá je uložená na samostatne usporiadanej skupine
- Pri stretnutí s deťmi sociálny pracovník v rozhovore overuje vyplatenie vreckového
- Ak bolo zistené, že vreckové bolo dieťaťom neúčelne využitú (alkohol, drogy, cigarety ...) je možné v zmysle zákona podľa § 66 ods. 4 poskytnúť dieťaťu vreckové v nižšej sume alebo sa suma zodpovedajúca tomuto rozdielu uloží na osobný účet dieťaťa
- O spôsobe výplaty vreckového pri jeho neúčelnom využití rozhoduje vychovávateľ a sociálny pracovník a musí byť zachytený vo výchovnom pláne, účinky takéhoto opatrenia sú vyhodnocované vo výchovnom pláne min. 1x mesačne
- Uvedené opatrenie možno uplatniť opakovane
- V prípade úteku sa postupuje v zmysle platnej legislatívy, kedy je vreckové krátené o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu Centra

Postup v rizikových situáciách pre dieťa, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení Centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami Centra

Postup riešenia rizikových situácií je rozpracovaný v Krízovom pláne Centra a je dostupný zamestnancom na viditeľnom mieste.

Krízový plán Centra sa zameriava na:

- Situácie ohrozujúce život a zdravie detí,
- Situácie, pri ktorých zasahujú aj iné záchranné zložky (polícia, hasiči, rýchlá zdravotná pomoc).

Dôležité telefónne čísla:

- RZP: 112, 155
- Polícia: 158
- Hasiči: 150
- Riaditeľ Centra: 0908 904 124
- Vedúca pracoviska Horné Orechové: 0905 605 525

Administratívne činnosti pri nedovolenom opustení/svojoľnom odchode/úteku (nezvestnosti) dieťaťa z Centra:

- Pri nedovolenom opustení Centra bezodkladne službukonajúci zamestnanec informuje riaditeľa Centra, vedúcu pracoviska o mimoriadnej udalosti
- Službukonajúci zamestnanci bezodkladne dôsledne skontrolujú priestory Centra a najbližšie okolie
- Zosumarizuje sa oblečenie dieťaťa a čas pred nedovoleným opustením Centra
- Centrum oznámi orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, príslušnému súdu, ktorý nariadil neodkladné opatrenie alebo uložil výchovné opatrenie v podobe „Oznámenie o mimoriadnej udalosti“
- Bezprostredne po zistení, že dieťa, ktoré je dočasne umiestnené v Centre opustilo priestory Centra oznamuje službukonajúci zamestnanec túto mimoriadnu udalosť Základnému útvaru Policajného zboru Slovenskej republiky na telefónnom čísle 158.

- Nedovolené opustenie Centra – útek službukonajúci zamestnanec bezodkladne oznámi zákonnému zástupcovi dieťaťa a informuje o tom, že v prípade, že sa dieťa vráti domov, treba túto skutočnosť oznámiť na telefónnom čísle 158 a zamestnancovi Centra. Rodič je povinný doviest dieťa do Centra a je povinný ohlásiť skutočnosť, kde sa dieťa zdržiava na telefónnom čísle 158, kde dostane inštrukcie ako postupovať ďalej. V prípade, že službukonajúci zamestnanec je oboznámený o tom, že dieťa sa nachádza doma, taktiež túto skutočnosť nahlási na telefónnom čísle 158, kde obdrží ďalšie inštrukcie ako postupovať.

Pri osobnom nahlasovaní na príslušnom útvere Policajného zboru Slovenskej republiky nedovoleného opustenia Centra/úteku dieťaťa je potrebné mať so sebou:

- Vyplnený formulár o nedovolenom opustení priestorov Centra/úteku (popis oblečenia, adresy miest, kde sa obvykle zdržiava, kontakty na spolužiakov, kamarátov, aktuálny zdravotný stav, popis špecifických telesných znamení, iné zvláštnosti potrebné na lepšiu identifikáciu dieťaťa)
- Najaktuálnejšiu fotografiu dieťaťa, občiansky preukaz dieťaťa, rozhodnutie súdu – neodkladné opatrenie alebo výchovné opatrenie

Administratívne činnosti po návrate dieťaťa

Po návrate dieťaťa z úteku sa vykoná odhlásenie nezvestnosti telefonicky a následne osobne za prítomnosti dieťaťa na príslušnom útvere Policajného zboru Slovenskej republiky a informuje sa rodič/zákonný zástupca, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a príslušný súd o nových skutočnostiach (akým spôsobom sa dieťa vrátilo, či bolo/nebolo pod vplyvom drog, výsledky testov na drogy)

Dieťa po príchode prechádza osobnou prehliadkou, sú mu vykonané testy na zisťovanie reziduí metabolitov psychoaktívnych látok v moči a alkoholu v dychu.

Postup, keď nastanú vážne nehody medzi deťmi (fyzický útok, bitka) aj medzi dieťaťom a zamestnancom:

1. Skontrolovať prostredie s cieľom odstrániť nebezpečné predmety v blízkosti konfliktu, poprosiť ostatné deti, aby odišli, ak sú v situácii prítomné.
2. Privolať pomoc iného pracovníka (prevaha, nižšie riziko útoku).
3. Odkloniť pozornosť od bitky (silný zvukový podnet- strhnúť pozornosť na seba).

4. Neutrálnym hlasom varovať pred následkami správania. Oznamenie by malo byť jednoduché a jednoznačné. Je vhodné dieťa oslovovať menom.
5. Odporúča sa tiež ponúknuť dieťaťu, aby sa posadilo. U sediaceho človeka je riziko fyzickej agresie podstatne nižšie.
6. Pri väčšom riziku, napr. ak je dieťa-agresor ozbrojený alebo zvlášť nebezpečný, treba privolať políciu.
7. Zvolať skupinovú komunitu s cieľom stabilizovať, pomenovať a vyhodnotiť situáciu + uloženie výchovného prostriedku za agresívne správanie.
8. Spísať záznam o mimoriadnej udalosti

Krízová situácia – pokus o suicídium, podrezanie žíl, skok z výšky, úraz dieťaťa...

Službukonajúci zamestnanec Centra na základe závažnosti situácie poskytne základnú prvú pomoc dieťaťu, najčastejšie zastavením krvácania, dezinfekciou a obviazaním rán, oživovanie srdca umelým dýchaním. Službukonajúci zamestnanec na základe závažnosti situácie poskytne prvú pomoc.

- Ak si to situácia vyžaduje jeden zo službukonajúcich zamestnancov, ktorý je v službe, privolá Rýchlu zdravotnú pomoc alebo dovezie dieťa na pohotovosť, kde sa mu poskytne odborná zdravotná starostlivosť
- Ďalší službukonajúci zamestnanec spolu s deťmi pokračujú v programe, ak si to situácia nevyžaduje inak.
- Zamestnanec zvolá skupinu v prípade, ak deti majú informácie o tejto situácii a preberie celú udalosť.

Úraz na skupine:

- Poskytnutie prvej pomoci
- Privolanie záchranej služby, ak je to potrebné (112, 155)
- Informovať riaditeľa Centra a vedúcu pracoviska
- Sledovať zdravotný stav dieťaťa, riadiť sa pokynmi rýchlej zdravotnej pomoci
- Poskytnúť rýchlu zdravotnú pomoc a všetky potrebné informácie RZP
- Úraz vyžadujúci si lekárske ošetrenie je službukonajúci zamestnanec povinný zapísať do knihy úrazov
- Spísanie mimoriadnej udalosti

Požítie omamných a psychotropných látok alebo alkoholu

- Pri podozrení na omamnú látku alebo alkohol urobiť s dieťaťom informačný rozhovor
- Urobiť test na návykové látky alebo použiť alkoholový tester
- Pri každom testovaní spísať záznam, ktorý podpíše dieťa aj prítomný zamestnanec
- Informovanie zodpovedným zamestnancom skupiny, ktorý následne informuje vedúcu pracoviska a riaditeľa Centra,
- V prípade zlého zdravotného stavu dieťaťa privolať rýchlu zdravotnú pomoc (112, 155)
- Spísanie mimoriadnej udalosti.

Krádež (oznámená príslušným oddelením policajného zboru)

- Výsluch na polícii
- Informovanie zodpovedného zamestnanca skupiny, ktorý následne informuje vedúcu pracoviska a riaditeľa Centra,
- Ďalší postup podľa pokynov polície,
- Spísanie mimoriadnej udalosti.

Agresívne správanie:

- Snažiť sa o upokojenie situácie
- Ochrana ostatných členov skupiny
- V prípade potreby privolať rýchlu zdravotnú pomoc (112, 155) a políciu
- Nahlásenie mimoriadnej udalosti vedúcej pracoviska a riaditeľovi Centra,
- Zápis o vzniknutej situácii
- Poskytnutá psychologická prípadne psychiatrická starostlivosť
- Rozhovor s dieťaťom
- Spoločné stretnutie odborného tímu (riaditeľ Centra, vedúca pracoviska, sociálny pracovník, psychológ, špeciálny a sociálny pedagóg, vychovávateľ)

Sexuálne zneužitie:

- Vyhotovenie písomného záznamu o zistených skutočnostiach
- Zamedzenie kontaktu dotknutých osôb
- Bezodkladné nahlásenie vedúcej pracoviska a riaditeľovi Centra
- Bezodkladné nahlásenie o podozrení na príslušnom útvare policajného zboru
- Zabezpečenie psychologickej intervencie
- Ďalší postup podľa odporúčaní policajného zboru

Zabrániť:

- Nepodľahnutiu panike,
- Nezľahčovať situáciu,
- Nezatajovať udalosti pred nadriadenými,
- Nezabúdať na ostatné deti na skupine,
- Nepreceňovať svoje schopnosti,
- Nezabúdať informovať rodiča/zákonného zástupcu

Príloha č. 1.

Z á z n a m **o uložení výchovného prostriedku**

Meno a priezvisko dieťaťa:

Dátum a čas:

Službukonajúci zamestnanec:

Popis nevhodného správania a konania:

- Pozitívne stránky:

- Negatívne stránky:

Cieľ výchovného prostriedku:

Popis výchovného prostriedku:

Trvanie výchovného prostriedku:

Vyjadrenie dieťaťa k navrhovanému výchovnému prostriedku:

Spôsob, dátum a čas vyhodnotenia výchovného prostriedku:

Odmena (ak je dohodnutá) za dodržanie opatrení uloženého výchovného prostriedku:

Sankcie za nedodržanie dohodnutého výchovného prostriedku:

V, dňa

.....
podpis dieťaťa

.....
podpis službukonajúceho zamestnanca

Vyhodnotenie výchovného prostriedku:

Ďalší navrhovaný postup:

V, dňa

.....
podpis dieťaťa

.....
podpis službukonajúceho zamestnanca